

Informationsklass: K1

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Per Eckemark
Generaldirektör

DATUM

DIARIENUMMER

2025-06-16

SVK Dnr 2025/1798

Remissvar avseende Energimarknadsinspektionens rapport "Genomförande av artikel 27 i Energieffektiviseringsdirektivet i svensk rätt"

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) har som remissinstans mottagit Energimarknadsinspektionens rapport "Genomförande av artikel 27 i Energieffektiviseringsdirektivet i svensk rätt". Svenska kraftnät lämnar härmed följande remissvar.

Generella synpunkter

Svenska kraftnät beaktar energieffektiviseringsalternativ kontinuerligt genom Svenska kraftnäts uppgift att på ett affärsmässigt sätt förvalta, driva och utveckla ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat kraftöverföringssystem. För Svenska kraftnät är det självklart att, när det är möjligt, välja ett energieffektivt alternativ. Avsteg från detta kan exempelvis bli aktuellt vid avvägning mot driftsäkerheten. Beslut om utbyggnad av transmissionsnätet baseras på samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar, vilket innebär att Svenska kraftnät redan tar fram samhällsekonomiska analyser inför bland annat investeringsbeslut.

Enligt Svenska kraftnätets uppfattning bör den myndighet som får ansvar att ta fram föreskrifter som följer av de förslag som presenteras, beakta att tillsynsmyndigheten utöver principen om *energieffektivitet* först också ska ta hänsyn till kostnadseffektivitet, systemeffektivitet med mera. Detta för att arbetet med genomförande av energieffektiviseringsdirektivet ska vara effektivt och ge reella besparingar med så låga administrativa kostnader som möjligt.

Enligt Svenska kraftnätets mening bör hänsyn också tas till region- och lokalnätsföretagens olika förutsättningar och kapacitet att genomföra kraven, vilka bör utredas i god tid innan kraven fastställs. Är kraven alltför detaljerade och administrativt betungande blir de svåra att genomföra och leder till högre kostnader samt att investeringar i bland annat energieffektiviseringsåtgärder fördröjs.

Synpunkter på Energimarknadsinspektionens förslag

Svenska kraftnät anser att det redan föreligger krav på att ta fram kostnads-nyttoanalyser och att inga ytterligare krav ska införas

Energimarknadsinspektionen menar att formuleringen i andra meningen i Artikel 27.2 implicit ålägger systemansvariga för överföringssystem att utföra kostnads-nyttoanalyser i samband med beslut om nätplanering och nätutveckling och investeringsbeslut. Energimarknadsinspektionen konstaterar också att det inte föreligger några sådana krav för systemansvarig för överföringssystem i dag. Svenska kraftnät delar dock inte denna uppfattning.

Av 3 § i Förordning (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät framgår att Svenska kraftnät ska bygga ut ett transmissionsnät för el i Sverige och förbindelser med elnät i andra länder baserat på samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar. I 6 § andra stycket i förordningen (2021:808) om nätkoncession finns vidare krav på att Svenska kraftnät ska lämna in en samhällsekonomisk lönsamhetsbedömning, i samband med ansökan om nätkoncession, om ledningen ingår i ett transmissionsnät. Därmed föreligger det redan krav på systemansvarige för överföringssystem att utföra kostnads-nyttoanalyser i svensk lagstiftning. Det behöver således inte införas några ytterligare krav på framtagande av kostnads-nyttoanalyser för att Energimarknadsinspektionen ska kunna uppfylla sin skyldighet avseende kontroll av kostnads-nyttoanalyserna.

Svenska kraftnät bedömer att Energimarknadsinspektionen inte ska kontrollera investeringsplanen

Det framgår av artikel 3.4 i energieffektiviseringsdirektivet att medlemsstaten ska säkerställa att den behöriga myndigheten övervakar principen om *energieffektivitet först* i de fall investeringsbesluten omfattas av krav på godkännande och övervakning. Eftersom Svenska kraftnät investeringsbeslut saknar krav på godkännande drar Svenska kraftnät slutsatsen att Energimarknadsinspektionen inte ska kontrollera att Svenska kraftnät tillämpar principen om *energieffektivitet först* i sina investeringsbeslut.

I tredje meningen i artikel 27.2 står följande: *Nationella tillsynsmyndigheter och andra utsedda myndigheter ska också kontrollera att de systemansvariga för överföringssystem eller distributionssystem tillämpar principen om energieffektivitet först när de godkänner, kontrollerar eller övervakar deras projekt och nätutvecklingsplaner i enlighet med artikel 22 i direktiv 2009/73/EG och artiklarna 32.3 och 51 i direktiv (EU) 2019/944.*

Energimarknadsinspektionen skriver i sin rapport (sidan 43): *För att uppfylla bestämmelsen i tredje meningen i artikel 27.2, det vill säga att nationella tillsynsmyndigheter ska kontrollera så att denna princip tillämpas i samband med nätutvecklingsplaner, krävs även att Energimarknadsinspektionen får information om hur principen tillämpas. Ett krav bör därför införas som innebär att de **systemansvariga för överföringssystemen** för el ska lämna denna information till tillsynsmyndigheten. Energimarknadsinspektionen bedömer att en sådan bestämmelse bör införas i den uppräknade av vad som ska ingå i en nätutvecklingsplan som finns i 13 § förordningen om elnätsverksamhet.*

Svenska kraftnät är av uppfattningen att Energimarknadsinspektionen torde mena systemansvariga för distributionssystem istället för systemansvariga för överföringssystem (fetmarkerat ovan). Detta eftersom det inte finns något krav i artikel 27.2 på systemansvariga för överföringssystem då artikel 32.2 i elmarknadsdirektivet omfattar systemansvariga för distributionssystem och artikel 51 i elmarknadsdirektivet omfattar oberoende systemansvariga för överföringssystem. Artikel 13 i förordning om elnätsverksamhet gäller också enbart systemansvariga för distributionssystem.

Energimarknadsinspektionen konstaterar också (sidorna 43–44) att det saknas krav på systemansvarig för överföringssystem att ta fram en investeringsplan i enlighet med elmarknadsdirektivet men att det är lämpligt att så görs. I Svenska kraftnät's instruktion finns krav på att från och med 2023 och därefter vartannat år lämna investeringsplanen till

Energimarknadsinspektionen. Energimarknadsinspektionen får alltså ta del av Svenska kraftnät's investeringsplan, dock utan krav på att Energimarknadsinspektionen ska godkänna eller övervaka den. Av detta följer således att Energimarknadsinspektionen inte heller ska kontrollera att Svenska kraftnät följer principen om *energieffektivitet först* i investeringsplanen.

Tillämpning av principen om *energieffektivitet först*

Svenska kraftnät håller med Energimarknadsinspektionen om att inga ytterligare åtgärder behövs för att uppnå de energieffektiviseringskriterier som finns och bedömer också att Svenska kraftnät uppfyller dessa kriterier.

I de underlag som Svenska kraftnät tar fram inför investeringsbeslut i samband med ansökan om nätkoncession beaktas energieffektiva alternativ och flexibilitetslösningar indirekt. Att eventuellt behöva ta fram teoretiska alternativ utan de förutsättningar som finns innebär endast merarbete utan reella besparingseffekter. Svenska kraftnät anser därför att det bör vara tillräckligt att kvalitativt beskriva hur flexibilitet eller energieffektiva åtgärder har beaktats, vilket också är mer i linje med regeringens inriktning om att genomförandet av direktivet ska ske på ett kostnadseffektivt sätt.

Kvantifiering av nätförluster och förbättrad energieffektivitet

Svenska kraftnät rapporterar årligen nätförluster till Energimarknadsinspektionen i den Särskilda rapporten (att lämna in en särskild årsrapport för nätverksamheten är ett krav för alla som bedriver nätverksamhet).

Svenska kraftnät arbetar kontinuerligt med att utveckla metoder, arbetssätt med mera för att nätet ska kunna användas effektivare. Två exempel på detta är införande av flödesbaserad kapacitetsberäkning, i syfte att optimera elflödena i transmissionsnätet, och installation av kompenseringsutrustning vilken ger bättre spänningsprofil i nätet och därmed mindre nätförluster. Svenska kraftnät genomför åtgärder löpande för att uppnå vår uppgift om ett hållbart, säkert och kostnadseffektivt kraftsystem. Svenska kraftnät har också fått i uppdrag i regleringsbrevet för 2025 att utveckla det långsiktiga planeringsarbetet. Detta kan komma att leda till ett effektivare nyttjande av nätet då det i uppdraget ingår att synliggöra var elproduktion, elanvändning och flexibilitetsresurser bör ansluta för att kunna möjliggöra ett mer effektivt nyttjande av nätet.

Det transporteras mycket el från vatten- och vindkraftsanläggningar i norr till elbehovet i söder via transmissionsnätets ledningar. Detta får som följd

att en stor del av Svenska kraftnäts nätförluster beror på hydrobalansen och vindförhållanden, vilka är omöjliga att påverka. När fyllnadsgraden i vattenmagasinen är hög och det blåser mycket leder det till mer nätförluster i relation till inmatad energi på grund av ökad överföring från norr till söder i transmissionsnätet. Även en stor andel export innebär oftast högre andel nätförluster till följd av elflöden från norr till söder. I detta hänseende skiljer sig Svenska kraftnät från andra nätbolag, vilket också bör reflekteras i kravställningen.

Att rapportera in de åtgärder som genomförs för förbättrad energieffektivitet samt de energibesparingar som väntas med anledning av åtgärderna innebär mycket merarbete och därför anser Svenska kraftnät att det först krävs ett tydligare syfte till varför krav på återrapporering ska införas.

Detta remissyttrande har beslutats av generaldirektör Per Eckemark efter föredragning av kraftsystemspecialist Emma Thornberg. I den slutliga handläggningen har även verksjurist Anna Maria Edlund, strateg Hanna Brolinson, kraftsystemspecialist Emma Carlmark och kraftsystemspecialist Ann-Sophie Balint deltagit.

Sundbyberg 2025-06-16

Per Eckemark

Emma Thornberg

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

Dokumentet är signerat med Svenska Kraftnätts underskriftstjänst, SendSign